

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2019 –2021”
DLA GMINY POLICE
ZA ROK 2019

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	4
2.1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	4
2.2. Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych	18
2.3. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin	26
2.4. Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży	27
3. Podsumowanie	34

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2019 –2021” DLA GMINY POLICE ZA ROK 2019

I. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 1111) do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizacja 3 letnich programów wspierania rodziny. „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021” przyjęty Uchwałą Nr III/9/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 07.12.2018r. ukierunkowany jest na profilaktykę oraz wsparcie rodzin z dziećmi. Celem Programu jest „zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizuje zadania wymienione w Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019r. poz. 1111) oraz koordynuje i monitoruje realizację zadań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych jej funkcji. Wsparcie może być prowadzone w formie pracy z rodziną m.in. poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pomoc prawną oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające. Działania podejmowane w ramach systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie odebrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro, okresowo musiało zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy m.in. poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wprowadzenie asystenta rodziny,
- pracę socjalną z rodziną,
- pomoc pieniężną w formie zasiłków celowych, celowych specjalnych, okresowych,
- świadczenia niepieniężne w formie gorącego posiłku w szkołach i przedszkolach,
- informowanie o dostępnych formach pomocy i wsparcia , motywowanie do korzystania z oferty pomocowej,
- kierowanie do specjalistów: psychologa, terapeuty, prawnika,

- proponowanie rodzinom uczestnictwa w projektach, które dostarczą rodzicom wiedzy i umiejętności niezbędnych do prawidłowego realizowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- budowanie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub zagrożonych kryzysem,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- pomoc w integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do reintegracji rodziny,
- aktywizację społeczną i zawodową,
- powoływanie i prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych ds. rodziny.

Wsparcie udzielane na terenie gminy Police odbywa się przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów, które realizują zadania z zakresu profilaktyki oraz wspierania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub zagrożonych kryzysem. Są to głównie podmioty funkcjonujące w obszarze pomocy społecznej (tj. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), poradnictwa (tj. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna), oświaty (szkoły, przedszkola, żłobek), kultury (tj. Miejski Ośrodek Kultury), sportu i rekreacji (Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach) oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

II. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

2.1. Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Problemy społeczne występujące w Gminie Police, będące przedmiotem interwencji instytucji pomocy społecznej, związane są przede wszystkim z sytuacją materialną rodzin i sytuacją na rynku pracy. Pomoc społeczna stanowi jeden z elementów systemu zabezpieczenia społecznego. Zadaniem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Głównym celem działań podejmowanych przez Ośrodek jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przetrwanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje cel szczegółowy 1 w oparciu o Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2019 roku poz. 1507 z późn. zm.).

W 2019 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało łącznie 976 rodzin (o liczbie osób w rodzinach 1 724), z czego 175 to rodziny wychowujące dzieci.

Tabela nr 1. Typu rodzin objętych pomocą społeczną w 2019 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
0		1	2	3	
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)		1	976	203	1 724
	o liczbie osób 1	2	643	128	643
	2	3	132	31	264
	3	4	81	22	243
	4	5	64	11	256
	5	6	34	8	170
	6 i więcej	7	22	3	148
w tym (z wiersza 1) RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)		8	175	32	658
	o liczbie dzieci 1	9	61	16	155
	2	10	63	10	222
	3	11	27	3	131
	4	12	17	2	96
	5	13	3	0	19
	6	14	3	1	25
	7 i więcej	15	1	0	10
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)		16	103	11	327
	o liczbie dzieci 1	17	40	5	89
	2	18	42	6	137
	3	19	14	0	65
	4 i więcej	20	7	0	36

RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)		21	322	67	436
	o liczbie osób 1	22	236	43	236
	2	23	64	17	128
	3	24	17	6	51
	4 i więcej	25	5	1	21

Analiza danych Ośrodka Pomocy społecznej w Policach wskazuje, że powodem który najczęściej występował wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2019r. była długotrwała i ciężka choroba. W roku 2019 z powodu powyższej przesłanki zgłosiło się do tutejszego Ośrodka 518 rodzin. Kolejnym powodem przyznania pomocy było ubóstwo z tytułu którego OPS w Policach przyznał pomoc 456 rodzinom. Z tytułu niepełnosprawności wsparcie otrzymało 380 rodzin, natomiast z tytułu bezrobocia pomoc finansową otrzymało 221 rodzin. Ponadto 127 rodzinom udzielono pomocy z powodu bezdomności.

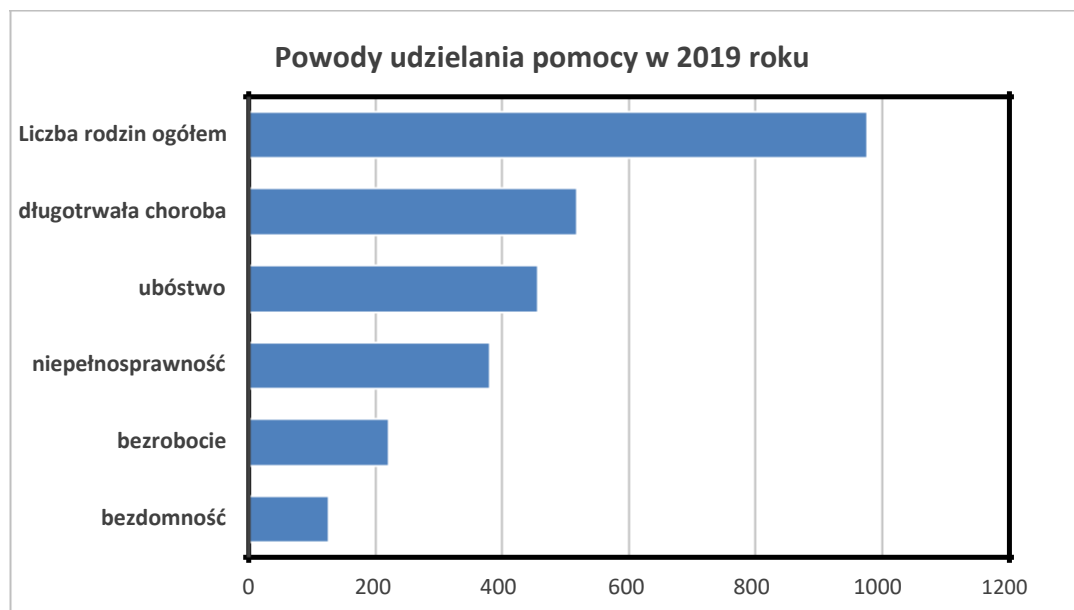
Powyższe dane zostały przedstawione w tabeli nr 2 oraz na wykresie nr 1.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy w 2019 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	456	98	750
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	127	4	134
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	57	13	276
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	39	8	218
BEZROBOCIE	6	221	43	451
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	380	92	569
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	518	118	686

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	114	15	366
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	84	10	246
RODZINY WIELODZIENTNE	11	16	0	86
PRZEMOC W RODZINIE	12	4	0	10
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	54	14	75
NARKOMANIA	15	2	1	7
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	10	2	13
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	3	0	4
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Wykres nr 1:

W wielu rodzinach korzystających z pomocy społecznej poza problemami finansowymi występują często inne problemy, w tym z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pracownik socjalny wobec rodzin borykających się różnorodnymi problemami świadczy przede wszystkim pomoc w formie pracy socjalnej. Bardzo ważna jest ścisła współpraca wszystkich instytucji mających kontakt z rodziną, aby w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości odpowiednio reagować i w razie konieczności interweniować. Dlatego rodziny te wymagają kompleksowego wsparcia, zarówno w formie finansowej, dożywiania, jak i pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego oraz asystenta rodziny. W roku 2019 znacznie zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono wsparcia finansowego z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (114 rodzin). W porównaniu do roku 2018 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia zmniejszyła się o 39.

Z dniem 1 stycznia 2019r. wszedł w życie nowy wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, ustanowiony Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. (M.P. z 2018r., poz. 107). Program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form: posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. W zakresie dożywiania OPS w Policach w 2019r. w ramach powyższego programu udzielał pomocy w szczególności: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub

żywności lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Tabela nr 3 obrazuje realizowanie pomocy w ramach ww. Programu w 2019 roku.

Tabela nr 3.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Program „Posiłek w szkole i w domu”							
		OGÓŁEM	w tym na wsi	w tym:					
				dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
				OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Liczba osób korzystających z posiłku	1	184	21	57	7	130	14	0	0
w tym z posiłku w formie:									
pełnego obiadu	2	184	21	57	7	130	14	0	0
jednego dania gorącego	3	0	0	0	0	0	0	0	0
mleka, bułki / kanapki	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba rodzin	5	80	11	x	x	x	x	x	x
Liczba osób w rodzinach	6	343	49	x	x	x	x	x	x
Liczba posiłków	7	17 370	2 058	4 363	634	13 007	1 424	0	0
pełen obiad	8	17 370	2 058	4 363	634	13 007	1 424	0	0
jedno danie gorące	9	0	0	0	0	0	0	0	0
mleko, bułka / kanapki	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszt posiłków (w zł) ⁴⁾	11	135 129	13 067	21 980	2 194	113 239	10 873	0	0
z tego:									
środki własne	12	23 624	3 168	4 324	584	19 300	2 584	0	0
dotacja	13	111 595	9 899	17 656	1 610	93 939	8 289	0	0
Koszt jednego posiłku (w zł)	14	7,78	6,35	5,04	3,46	8,71	7,64	8,54	0

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizując zadanie **zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny** udziela wsparcia również w oparciu o zadania wynikające z:

ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 poz. 111 z późn. zm.),

ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 roku, poz. 554),

ustawy z dnia 26 kwietnia 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych istotnych ustaw (Dz. U. z 2019r., poz. 924),

ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r. poz. 1860 z późn. zm.),

ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U z 2019 r. poz. 2133),

ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U z 2019 r. poz. 755 z późn. zm.),

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. 2018 poz. 1061).

W 2019 roku ogółem wypłacono **50.117 świadczeń rodzinnych i świadczeń opiekuńczych** na łączną kwotę **11.634.817 zł**. Z dniem 1 stycznia 2017r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje m.in. wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4.000,00 zł. Od stycznia do grudnia 2019 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach wpłynęły cztery wnioski o wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wypłacono **4 świadczenia na kwotę 16.000 zł**.

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, przy czym od lipca 2019r. świadczenie przysługuje na pierwsze i kolejne dziecko bez względu na dochody rodziny - Ustawa z dnia 26 kwietnia 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych istotnych ustaw (Dz. U. z 2019r., poz. 924). Zgodnie z powyższą ustawą, w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku Ośrodek Pomocy

Spółecznej w Policach wypłacić świadczenie wychowawcze dla **4 285 rodzin** na kwotę **27.969.543 zł.**

Od 2018r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. jest realizowany rządowy program „Dobry start” (Dz.U. 2018 poz. 1061). „Dobry start” to program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 r.ż. (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, otrzymują 300 zł w formie jednorazowego wsparcia w związku z rozpoczęciem roku szkolnego. W danym okresie sprawozdawczym świadczenie wypłacono **3 284 rodzinom** na kwotę **1.345.200 zł.**

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka otrzymają jedynie osoby, które nie mają zasądzonych alimentów, gdyż uniemożliwiają to obiektywne względy (np. rodzic dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone). Osoby, które mają zasądzone alimenty i spełniają kryterium dochodowe mogą otrzymać zasiłek rodzinny i pozostałe dodatki.

W 2019 roku pomoc w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznano **263 rodzinom**. Osobom uprawnionym wypłacono 3589 świadczeń na łączną kwotę **1.499.578zł.**

Wydatki na świadczenia w poszczególnych kategoriach osób uprawnionych przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	3589	1.499.578
0 – 17 lat	3216	1.347 608
18 – 24 lata	361	145 970
25 lat i więcej	12	6 000

Inną formą wsparcia, z której korzystały rodziny w Gminie Police były dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne. W roku 2019 dodatki mieszkaniowe przyznano **298 rodzinom**, a na ich wypłatę łącznie wydano **493.179 zł**. Natomiast z dodatków energetycznych skorzystało **58 rodzin** na łączną kwotę **7.682 zł**.

Rodzina powinna być naturalnym środowiskiem, w którym przebiegają procesy socjalizacji oraz adaptacji młodego człowieka do życia w społeczeństwie. Nie zawsze jednak taki modelowy przebieg socjalizacji w środowisku jest możliwy. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, często są przyczyną destabilizacji niektórych rodzin. Wówczas prawidłowe funkcjonowanie rodziny zostaje zaburzone. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny, alkoholizm jednego lub obojga rodziców, zażywanie substancji psychoaktywnych, a także przemoc. Dezorganizacja rodziny powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo. Ponadto osłabieniu ulegają więzi rodzinne, co istotnie wpływa na strukturę rodziny, jej spistość, relacje między wszystkimi członkami rodziny.

W 2019 roku 114 rodzin objętych pomocą OPS w Policach wykazywało bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Głównymi problemami w tych rodzinach były: zaburzona komunikacja, nieprawidłowe relacje pomiędzy członkami rodziny, trudności szkolne dzieci, problemy małoletnich z prawem. Rodziny te często dotyczył również problem uzależnień i przemocy.

Bezradność oraz niewydolność wychowawcza wśród klientów pomocy społecznej wynika najczęściej z braku odpowiednich wzorców wyniesionych z domu rodzinnego. Rodzice niewydolni wychowawczo najczęściej sami pochodzą z rodzin, które doświadczały podobnych problemów. Następuje powielanie negatywnych wzorców zachowań. Z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w Gminie Police borykają się głównie rodziny niepełne oraz zrekonstruowane.

Pomoc rodzinie znajdującej się w kryzysie lub trudnej sytuacji poza OPS oferuje Urząd Miejski w Policach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach, Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Św. Kazimierza w Policach, Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Policach oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Na terenie Polic znajduje się ośrodek wsparcia „**Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MONAR – MARKOT**” prowadzony przez Stowarzyszenie MONAR. W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach finansował pobyt i wyżywienie dla 9 matek z dziećmi z terenu gminy Police.

łącznie w DSM przebywało 21 dzieci. Poza pomocą w formie schronienia, kobiety przebywające w DSM mają zapewnione wsparcie pracownika socjalnego i są objęte szeroką pracą socjalną ukierunkowaną na podniesienie umiejętności w zakresie opiekuńczo- wychowawczym, aktywizację społeczną i zawodową prowadzącą do usamodzielnienia i wyjścia z bezdomności.

Urząd Miejski w Policach w 2019 roku przeznaczył 92.872,98 zł na stypendia szkolne dla 103 uczniów. Ze Szczecińskiej Karty Rodziny skorzystało 105 rodzin, natomiast 170 rodzin skorzystało z bezpłatnej komunikacji miejskiej. Na realizację SKR Gmina Police wydała 2.788,22 zł, a na komunikację miejską 57.275,30zł.

Gmina Police zrealizowała ponadto programy zdrowotne skierowane do dzieci i rodzin oraz udzieliła dotacji na działalność w zakresie ochrony zdrowia:

Profilaktyczny program szczepień ochronnych przeciwko grypie skierowany do mieszkańców gminy Police po 65 roku życia- programem objęto 801 osób;

Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia psychicznego przez Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej w Policach, które organizowało i prowadziło profesjonalną pomoc doradczą, terapeutyczną, edukacyjną, prawną skierowaną do grup osób szczególnie narażonych na stres i wypalenie jako metody wsparcia zdrowia psychicznego. Z powyższego wsparcia skorzystały 23 osoby.

Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorskie Koło Pomocy Chorym na Fenylketonurię z siedzibą w Policach, które opiekowało się i wspierało osoby chore na fenylketonurię - programem objęto 7 osób;

Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia przez Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów z siedzibą w Policach, które prowadziło hospicjum domowe dla dorosłych osób nieuleczalnie chorych - pod opieką znajdowały się 54 osoby.

Prowadzenie działalności w zakresie ochrony zdrowia przez Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Polickie Amazonki” z siedzibą w Policach, które zorganizowało terapię przeciwbrzękową skierowane do osób po zabiegu operacyjnym usunięcia nowotworu piersi.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w ramach wykonywanych obowiązków w sposób szczególny zwracali uwagę na sytuację zdrowotną dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez: rozmowę z rodzicami, kontrolę książeczek zdrowia dziecka, wspólne wizyty u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz specjalistów, rozmowy z lekarzem i pielęgniarką, monitoring sytuacji dziecka hospitalizowanego lub chorego.

Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Św. Kazimierza w Policach w 2019 roku udzielił pomocy finansowej 38 rodzinom oraz pomocy rzeczowej 54 rodzinom. Ponadto wydano 380 paczek żywnościowych dla rodzin i osób samotnych. Żywność była pozyskana ze zbiorów żywności przez Parafialny Zespół Caritas.

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym pomoc w postaci paczek żywnościowych otrzymało 730 osób. Powyższa pomoc była cykliczna, każda osoba biorąca udział w programie otrzymała ok. 50 kg żywności. Caritas zakupił również podręczniki szkolne dla 5 uczniów szkół średnich, oraz plecaki i przybory szkolne dla 18 uczniów.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach dużą wagę przykładają do organizowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, szczególnie w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Wakacje oraz ferie zimowe to czas, kiedy dzieci często nie mają zaplanowanych zajęć w sposób produktywny i aktywny, co może mieć wpływ na wykorzystanie czasu w nieodpowiedni sposób. Mając na uwadze powyższe Ośrodek partycypuje w kosztach organizowania wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży. Od lat OPS współpracuje w tym zakresie z Caritasem oraz Towarzystwem Przyjaciół Dzieci i współfinansuje kolonie letnie i obozy sportowe. Caritas zorganizował wypoczynek letni dla 35 dzieci z Gminy Police.

Realizując cel szczegółowy 1 Gminnego Programu Wspierania Rodziny tj. „Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny” **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach** prowadzi Hostel, który znajduje się na terenie Gminy Police. Hostel zapewnia schronienie oraz wsparcie osobom doświadczającym przemocy oraz innym osobom, znajdującym się w sytuacji kryzysowej, wymagającym pomocy w formie czasowego pobytu poza miejscem zamieszkania. Hostel przeznaczony jest dla osób pełnoletnich, a także pozostających po ich opieką dzieci, których pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania zagraża ich życiu albo zdrowiu. Warunkiem korzystania z pobytu jest współpraca osoby korzystającej ze schronienia z pracownikami PCPR w zakresie podjęcia działań zmierzających do opanowania kryzysu oraz przywrócenia równowagi i autonomii.

W okresie sprawozdawczym z pobytu w hostelu ze względu na doświadczanie przemocy oraz innych kryzysów ze wsparcia w formie schronienia skorzystało łącznie 19 osób, w tym 8 osób dorosłych i 11 dzieci.

Ponadto, w związku z realizacją powyższego celu, PCPR w Policach udzielał pomocy dla mieszkańców Gminy Police w następujących formach:

wsparcie rzeczowe:

- w ramach akcji pn.: „Wietrzenie szaf”, polegającej na nieodpłatnym przekazaniu rzeczy używanych (np.: odzież, akcesoria dziecięce, książki, zabawki, przedmioty codziennego użytku, itp.). W 2019r. „Wietrzenie szaf” odbyło się po raz dziesiąty – ze wsparcia skorzystało około 600 osób,

ze wsparcia dot. zaopatrzenia w niezbędny sprzęt i środki pomocnicze skorzystało 129 osób.

W 2019 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach łącznie wydała na poczęstunek (podwieczorek) dla dzieci uczęszczających do świetlic środowiskowych oraz klubów młodzieżowych kwotę 98.325 zł. Z tej formy wsparcia skorzystało łącznie 264 dzieci.

Od stycznia do grudnia 2019 roku pielęgniarki monitorowały sytuację zdrowotną 1993 dzieci zamieszkujących teren gminy Police, w tym:

- 247 dzieci z problemami społecznymi,
- 64 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- 176 dzieci u których występują problemy wychowawcze.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej). W 2019 roku do pieczy zastępczej trafiło 10 dzieci. Znaczna liczba rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy nie była znana tutejszemu Ośrodkowi. Rodzice umieszczonych dzieci nie korzystali z pomocy OPS. Ponadto do Ośrodka nie wpływały informacje ze strony środowiska lokalnego dotyczące nieprawidłowości w funkcjonowaniu tychże rodzin. W trzech przypadkach matki pozostawiły swoje nowonarodzone dzieci w szpitalu. W jednym przypadku dwoje dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej pomimo intensywnego wsparcia rodziny ze strony asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego. Większość dzieci trafiła do pieczy w wyniku nawarstwienia problemów rodzinnych, które uniemożliwiły zapewnienie dziecku odpowiedniej opieki rodzicielskiej tj.:

- skłonności do uzależnień (alkohol, narkotyki),
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- niezaradności życiowej,
- niskich kompetencji rodzicielskich, spowodowanych m.in. niedojrzałością do pełnienia roli rodzica.

Rodziny znane Ośrodkowi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy, były objęte wsparciem ze strony pracownika socjalnego w formie pracy socjalnej, ponadto miały możliwość otrzymania

wsparcia ze strony asystenta rodziny, na co większość rodzin nie wyrażała zgody. Ponadto prowadzenie skutecznej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych było utrudnione z uwagi na brak woli współpracy ze strony rodzin, unikanie kontaktu z pracownikiem socjalnym, odrzucanie proponowanych form wsparcia. **W każdym przypadku odebrania dziecka rodzinie zagrożone było dobro i bezpieczeństwo małoletniego. Przed umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wykorzystano wszystkie instrumenty pracy z rodziną.**

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Od stycznia do grudnia 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wydał na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej kwotę **680.373,96 zł**, z czego:

w placówkach opiekuńczo – wychowawczych kwotę **323.478,56 zł**,

w pogotowiu rodzinnym kwotę **34.172,70 zł**,

w rodzinach zastępczych kwotę **322.722,70 zł**,

Znaczny wzrost kosztów poniesionych przez Gminę Police na współfinansowane pobytu dzieci umieszczonych w pieczy wynika z faktu, że od dnia 1 czerwca 2018r. zmianie uległa wysokość świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym, zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018r. (Monitor Polski poz. 326). Ponadto coraz większa liczba dzieci przebywa w pieczy zastępczej powyżej dwóch lat, co wiąże się ze współfinansowaniem opieki i wychowania każdego z dzieci ze strony gminy na poziomie 50%.

Świadczenia dla rodzin zastępczych w Gminie Police przedstawiają się następująco:

- rodziny zastępcze spokrewnione – 694,00 zł,
- rodziny zastępcze niezawodowe – 1052,00 zł,
- dodatek z tyt. niepełnosprawności dziecka – 211,00 zł.

Ponadto rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka w okresie sprawozdawczym ubiegały się m.in. o dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka (jednorazowo - 1500 zł). Rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe otrzymywały środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego oraz remont domu.

Na dzień 31.12.2019r. w rodzinach zastępczych spokrewnionych oraz rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało łącznie 60 dzieci, z których 45 powyżej dwóch lat. W rodzinach zawodowych przebywało 13 dzieci, z których 7 powyżej dwóch lat. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych ponoszony przez Gminę Police wyniósł 26.893,56 zł.

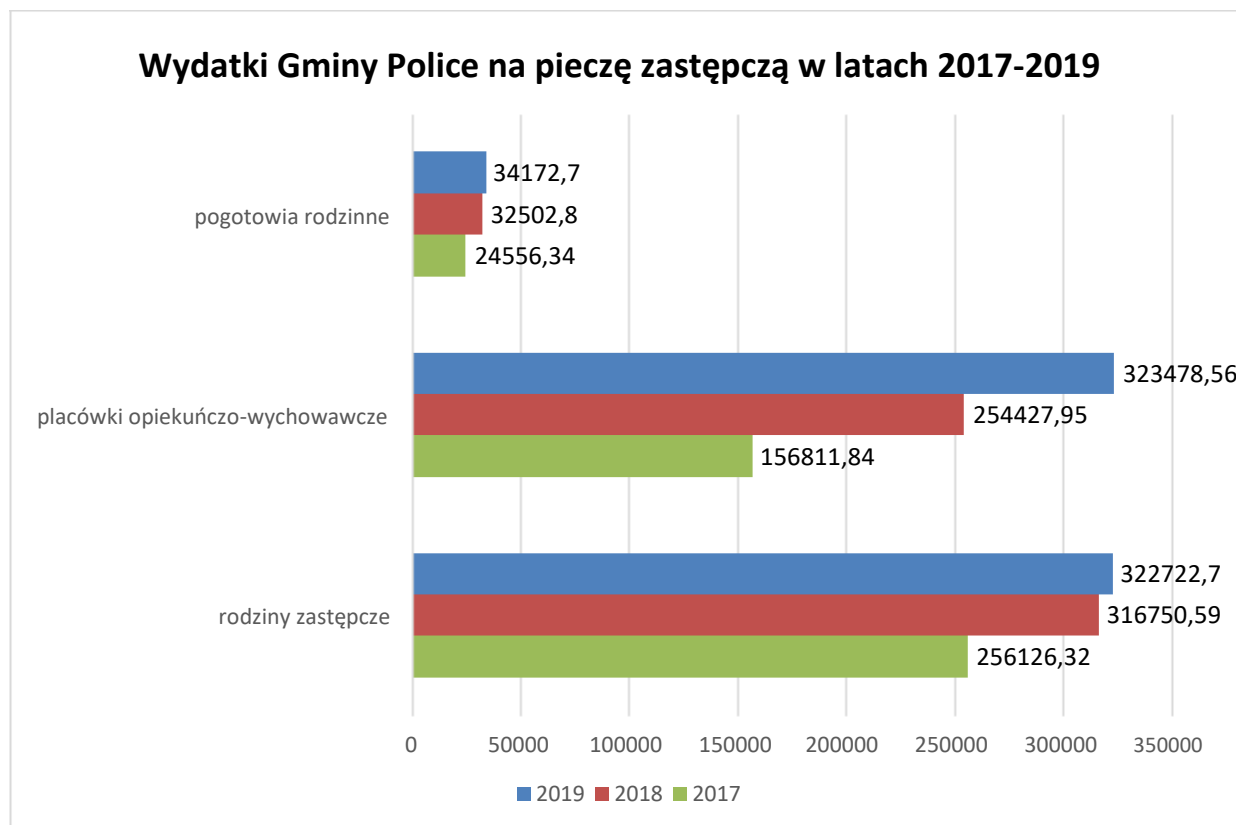
W pierwszym kwartale każdego roku wzrastają średnie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Od marca 2019r. średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka z Gminy Police w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wynosiły:

- Dom Dziecka w Tanowie – 4.815,14 zł,
- Dom Dziecka w Policach – 4.949,57 zł,
- Placówka Opiekuńczo-wychowawcza dla Dziewcząt im. Bł. Marii Karłowskiej w Pniewitem – 3.502,21 zł,
- Dom Dziecka w Pleszewie - 4.143,93 zł,
- Dom dla Dzieci „Maciek” w Przemyślu – 4.514,59 zł (od kwietnia 2019r.).

Na dzień 31.12.2019r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 14 dzieci, z których 9 powyżej dwóch lat, co wiąże się ze współfinansowaniem opieki i wychowania każdego z dzieci ze strony gminy na poziomie 50%. Średni miesięczny koszt współfinansowania pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych ponoszony przez Gminę Police w roku 2019 wyniósł 26.956,55zł i jest wyższy w porównaniu do roku ubiegłego o blisko 6000 zł miesięcznie.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wydatków poniesionych przez Gminę Police na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017-2019.

Wykres nr 2

2.2. Cel szczegółowy 2: Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych.

Zgodnie Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach organizuje pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

W 2019 roku OPS zatrudniał 4 asystentów rodziny, którzy wsparciem objęli łącznie 45 rodzin, w których było 108 dzieci. Asystent rodziny w swojej pracy styka się z wieloma problemami sprzężonymi tj. niskie umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, niskie umiejętności

w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu posiadanymi zasobami finansowymi, wyuczona bezradność, niepełnosprawność w tym intelektualna, uzależnienia, brak prawidłowych wzorców, zaburzone relacje wewnątrzrodzinne, bezrobocie, przemoc, opór przed zmianą. Z tego powodu wspieranie rodziny jest procesem powolnym, długotrwałym, a jednocześnie trudno osiągnąć satysfakcjonujące i wymierne efekty.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje: bezpośrednią pracę z rodzicami, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny oraz wzrost umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego przy wsparciu innych instytucji i organizacji mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. Praca asystenta jest bardzo trudna, ponieważ rodziny borykają się z problemami, których rozwiązanie zajmuje nieraz wiele lat. Rodzice objęci wsparciem asystenta często sami pochodzą z bardzo trudnych środowisk, nie posiadają praktycznie żadnych umiejętności w zakresie opieki i wychowania dzieci oraz w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. Dlatego zdarza się, że wsparcie pracownika socjalnego i asystenta rodziny nie dają pożądaných efektów i dzieci, dla ich bezpieczeństwa, muszą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. W roku 2019 miał miejsce jeden przypadek w rodzinie, gdzie dwoje dzieci zostało umieszczonych w pieczy pomimo intensywnej pracy asystenta rodziny i pracownika socjalnego.

W 2019 roku asystent rodziny zakończył współpracę z 12 rodzinami z powodu:

- osiągnięcia zakładanych celów - 6 rodzin,
- zaprzestania współpracy przez rodzinę - 2 rodziny;
- zmiany metody pracy - 1 rodzina
- braku efektów - 3 rodziny.

W przypadku zrealizowania planu pracy, zakończenia pracy z rodziną, asystent rodziny monitoruje funkcjonowanie rodziny poprzez wizyty kontrolne w środowisku przez okres sześciu miesięcy od momentu zakończenia pracy z rodziną. Rodzina może w każdej chwili zgłosić potrzebę ponownego objęcia wsparciem asystenta.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tj. Dz.U. 2019 poz. 1508) pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach świadczą pracę socjalną, która prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami, a jej celem jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym oraz rozwinięcie lub wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej,

ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta lub rodziny, opracowaniu planu pracy oraz wsparcia w zależności od indywidualnych sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. W pracy socjalnej niezwykle ważne jest mobilizowanie osób, rodzin, społeczności lokalnych do samodzielnych działań, ujawnianie i wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w osobach, rodzinach, grupach czy środowiskach lokalnych poprzez wskazanie najlepszych sposobów na osiągnięcie celu, jakim jest przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych oraz odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W 2019r. udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej w 234 rodzinach, w tym:

- 162 rodzinom, u których była to pomoc łączona z pomocą materialną,
- 72 rodzinom, którym udzielono pomocy w postaci **wyłącznej pracy socjalnej**.

Rodziny, poza wsparciem asystenta i pracą socjalną są objęte wieloma innymi formami wsparcia zarówno ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej jak i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W 2019 roku PCPR objęło 38 rodzin z 31 dziećmi wsparciem aspirantów pracy socjalnej.

Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zapewnia rodzinom biologicznym, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wsparcie: asystenta rodziny oraz świadczenie w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracownika socjalnego.

Celem pracy z rodziną biologiczną, której dzieci zostały umieszczone w pieczy jest powrót dzieci do rodziny. Praca z rodziną biologiczną prowadzona przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny opiera się m.in. na zasobach tkwiących w rodzinie oraz środowisku lokalnym. Szansa na powrót dziecka do rodziny jest największa, gdy kryzys w rodzinie, będący powodem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, nie przyjął postaci trwałej zmiany, a rodzina nie zdążyła pogodzić się ze stratą dziecka. Im czas pomiędzy objęciem dziecka opieką zastępczą a rozpoczęciem reintegracji jest krótszy, tym większe są szanse na jej pozytywny przebieg. Ponadto kontakt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej z rodzicami, krewnymi i osobami ważnymi emocjonalnie zwiększa szanse na powodzenie podjętych działań. Wzmocniona praca asystentów rodziny i pracowników socjalnych przyczyniła się do powrotu w roku 2019 ośmiorga dzieci do rodzin. Należy podkreślić, że powrót dziecka do rodziny nie byłby możliwy bez woli współpracy oraz determinacji ze strony rodzica biologicznego w procesie pomagania. Troje małych dzieci (jedno w wieku przedszkolnym oraz dwoje niemowląt) umieszczonych w pieczy trafiło do adopcji.

W sytuacjach zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wprowadzenie asystenta do rodzin umożliwiło osiągnięcie przez rodziców podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, które są kluczowe w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Należy podkreślić, że zarówno powrót dziecka do rodziny biologicznej, jak i przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy, nie są możliwe bez woli współpracy oraz determinacji ze strony rodzica biologicznego w procesie pomagania. Jednocześnie **objęcie wsparciem asystenta rodziny w ciągu całego roku 45 rodzin w 2019 r., to pozostawienie w rodzinie 108 dzieci, czyli zapobieżenie ich umieszczeniu w pieczy.**

W ramach pracy z rodziną biologiczną pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin uczestniczyli w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz współpracowali przy przygotowaniu planów pomocy dziecku organizowanych w PCPR.

Innym zjawiskiem, które coraz częściej pojawia się w rodzinach jest przemoc. Przemoc domowa niesie ze sobą poważne konsekwencje fizyczne i psychiczne. Często w rodzinach, w których pojawia się przemoc występują również różnego typu uzależnienia.

Od stycznia do grudnia 2019 roku w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie założonych zostało 87 Niebieskich Kart. Dodatkowo 68 procedur Niebieskiej Karty kontynuowane są z poprzednich lat. W 2019 roku odbyło się 522 spotkań Grup Roboczych powołanych do realizowania procedury Niebieskiej Karty w 170 rodzinach. W 2019 roku Grupy Robocze prowadziły łącznie 155 Niebieskich kart, z czego zakończono 107 procedur. Zespół Interdyscyplinarny przekazał do Komendy Powiatowej Policji w Policach celem włączenia ich do dochodzeń o przestępstwo z art. 207 kk, które zostały wszczęte przez Policję. Grupy Robocze przedstawiły Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego 17 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób (sprawców lub innych uczestników procedury), które zostały przekazane do GKRPA w Policach. Przewodniczący ZI na wniosek Grup Roboczych w 2 sprawach skierował zawiadomienie do Prokuratury o podejrzeniu przestępstwa z art. 207 kk.

W 2019r na 278 osób, wobec których podejmowane były działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, 77 z nich to dzieci. 9 Niebieskich Kart zostało założonych bezpośrednio na nieletnich, wobec których istniało podejrzenie, że są poszkodowani przemocą. Ponadto w jednej z rodzin podjęto działania zmierzające do odebrania 2 dzieci od rodziców.

Zgodnie z art. 29 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte pomocą rodziny wspierającej. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz po

uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. W 2019 roku nie ustanowiono rodziny wspierającej.

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony był na bieżąco przez:

- pracowników socjalnych i asystentów rodziny,
- członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Policach,
- placówki oświatowe,
- służbę zdrowia,
- kuratorów sądowych.

W 2019 roku 75 rodzin było objętych monitoringiem przez Komendę Powiatową Policji w Policach w związku z założoną Niebieską Kartą. Policja skierowała do Sądu 226 wnioski w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym dotyczącym rodzin z Gminy Police. Policja interweniowała 90 razy w rodzinach w sytuacji zagrożenia dobra dziecka.

Placówki oświatowe monitorowały sytuację 171 dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z elementów zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych jest **poradnictwo specjalistyczne**. Dla rodzin znajdujących się w kryzysie lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poradnictwo specjalistyczne ukierunkowane jest na pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowych z uwzględnieniem wewnętrznych przeżyć osoby zgłaszającej się o pomoc. Podstawowym celem poradnictwa jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania możliwości samodzielnego rozwiązania problemu.

Mieszkańcy Gminy Police od wielu lat mają zapewniony dostęp do specjalistycznego wsparcia świadczonego przez różne instytucje m.in. w: Ośrodku Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Punkcie Interwencji Kryzysowej, Gminnym Biurze Przeciwdziałania Narkomani, Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, placówkach wsparcia dziennego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Poradni Rodzinnej Parafii Św. Kazimierza, Stowarzyszeniu na Rzecz Harmonii Społecznej.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach udzielili porad 100 rodzinom o liczbie osób 229.

Realizując cel szczegółowy nr 2 tj. „Minimalizowanie skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach i podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci do rodzin biologicznych” **Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach** w roku 2019 realizował projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 pn.: „KOMPAS-WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK”. Projekt realizowany był w ramach Osi priorytetowej VII Włączenie społeczne, Działanie 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej.

Celem realizacji działań projektowych było prowadzenie kompleksowych działań skierowanych na przywrócenie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Działania te ukierunkowane były przede wszystkim na aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem m.in. instrumentów aktywizacji: społecznej, edukacyjnej, zawodowej i zdrowotnej. Projekt realizował Cel Tematyczny 9 określony w ramach priorytetów polityki spójności, czyli Promowanie włączenia społecznego, walkę z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

W roku 2019 w ramach powyższego Projektu zostały zrealizowane m.in. następujące zadania:

- **IV-VII/19r. aktywna integracja o charakterze zawodowym** dla 10 Uczestników Projektu.

W ramach zorganizowanego wsparcia zrealizowano: warsztaty z psychologiem z zakresu kompetencji niezbędnych w środowisku zawodowym, indywidualne oraz grupowe poradnictwo zawodowe, szkolenia dla Uczestników umożliwiające nabycie kwalifikacji. tj.: „Opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej z certyfikatem Polskiej Izby Gospodarczej Czystości”, „Robotnik gospodarczy z uprawnieniami SEP do 1 kV”, „Pracownik ochrony fizycznej ”, „Pracownik zabezpieczenia technicznego z uprawnieniami SEP do 1 kV”. Przez cały okres Uczestnicy zadania znajdowali się pod opieką Animatora Pracy.

- **V-XI/19r.- świadczenie usług psychoterapeuty** polegających na przeprowadzeniu indywidualnej terapii wspierającej, w zakresie prawidłowego wykonywani funkcji społecznych. Terapia indywidualna dla Uczestników obejmowała następujący zakres tematyczny: diagnoza problemów, wzmocnienie poczucia własnej wartości, praca nad schematami, motywacja i podejmowanie decyzji życiowych, zrozumienie i zaspokajanie własnych potrzeb, praca nad zasobami, radzenie sobie z emocjami, terapia lęku, transmisja pokoleniowa myśli i zachowań, radzenie sobie ze stratą, postrzeganie i kształtowanie linii życia, relacje małżeńskie i rodzinne, sytuacje trudne.

- **VI-X/19r.- „Akademia dla rodziców”**. Głównym celem warsztatów było zdobycie przez Uczestników projektu kompetencji społecznych dotyczących radzenia sobie z małżeńskimi i rodzicielskimi rolami społecznymi, w tym nabycie kompetencji wychowawczych umożliwiających kształtowanie dojrzałości psychospołecznej własnych dzieci.
- **XI-XII/19r - organizacja wyjazdu integracyjno-edukacyjnego** dla Uczestników Projektu wraz z dziećmi. W programie wyjazdu zrealizowane zostały instrumenty aktywnej integracji: trening kompetencji społecznych „aktywne formy spędzania czasu wolnego w rodzinie” oraz zajęcia integracyjne. Zajęcia miały formę warsztatów o następującej tematyce: stymulowanie rozwoju dziecka poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego, wzmacnianie więzi w rodzinie – budowanie relacji rodzica z dzieckiem, jak organizować wspólnie gry i zabawy przy minimalnych nakładach finansowych, integracja i komunikacja w grupie osób dorosłych i dzieci.
- **XI/19r.- wyjazd integracyjno-edukacyjny**, podczas którego zrealizowano instrumenty aktywnej integracji m.in. trening kompetencji społecznych „aktywne formy spędzania czasu wolnego w rodzinie”. Zajęcia miały formę warsztatów o następującej tematyce: stymulowanie rozwoju dziecka poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego, wzmacnianie więzi w rodzinie – budowanie relacji rodzica z dzieckiem, jak organizować wspólnie gry i zabawy przy minimalnych nakładach finansowych, integracja i komunikacja w grupie osób dorosłych i dzieci.
- **I-VI/19r.- spotkania edukacyjno - integracyjne z rodzicami i dziećmi - „MAMO, TATO, CO WY NA TO...”**. Spotkania w ramach powyższego działania skierowane były do mieszkańców Gminy Police, w szczególności do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Głównym celem prowadzonych warsztatów było wspieranie rozwoju dzieci poprzez wspólne zabawy, zajęcia plastyczne z rodzicami oraz stworzenie dla rodziców propozycji właściwej stymulacji i wspierania rozwoju dzieci.
- **VI/19r. - „Trzy kwadranse dla rodziny”**. Głównym celem powyższego działania była poprawa funkcjonowania rodzin poprzez integrację, aktywizację i wzmocnienie więzi rodzinnych. Zajęcia dla rodziców oraz dzieci odbywały się w plenerze.

W 2019r. w ramach projektu pn.: „KOMPAS-WYZNACZ SWÓJ KIERUNEK” 12 Uczestników otrzymało wsparcie asystenta rodziny. Ponadto wszyscy Uczestnicy projektu przez cały czas jego trwania byli objęci wsparciem pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie świadczy wsparcie specjalistyczne w zakresie psychologicznym, terapeutycznym, oraz prawnym. W 2019 roku 146 osób skorzystało z poradnictwa psychologicznego, udzielono 392 porady prawne oraz 251 porad w ramach

poradnictwa rodzinnego. PCPR w Policach realizował „Szkolę dla Rodziców” w ramach projektu pn.: „Dorosłość, samodzielność, rodzina” w ramach RPOWZ 2014-2020 Oś Priorytetowa VII – Włączenie Społeczne, Działanie 7.6 – Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym. projekt pn.: „Zintegrowane wsparcie dla rodzin i pieczy zastępczej na terenie W roku 2019 w zajęciach uczestniczyło 8 matek i 4 ojców zamieszkali na terenie Gminy Police chcących podnieść swoje kompetencje w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Zajęcia miały charakter warsztatów, a ich istotą były ćwiczenia oraz scenki tematyczne. Cennym elementem była wymiana doświadczeń między uczestnikami oraz wprowadzanie do swoich rodzin nowych umiejętności w formie tzw.: „zadań domowych”. Warsztaty trwające 12 tygodni, ukończyło 9 osób.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach w 2019 roku udzieliła specjalistycznego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego 233 osobom zamieszkałym na terenie gminy Police. Poradnia zrealizowała również liczne szkolenia i warsztaty podnoszące kompetencje rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych m.in.:

- **„Szkola dla Rodziców”** - 2 edycje, w ramach których odbyło się po 12 spotkań z rodzicami. Cykl spotkań miał na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich, naukę komunikacji z dzieckiem i

budowania pozytywnych relacji w rodzinie, nabycie umiejętności stawiania granic i rozwiązywania konfliktów. W 2019 roku odbyły się dwie edycje w których uczestniczyły 24 osoby.

- **„Warsztaty dla dobrych rodziców”** w ramach których miało miejsce 14 spotkań polegających na ćwiczeniu z rodzicami właściwego reagowania na problematyczne zachowania dzieci z zaburzeniami zachowania i emocji tj. ADHD. W warsztatach udział wzięło 15 osób. - **„Trening dla rodziców z elementami ART”** – w ramach którego odbyły się 4 spotkania (w każdym spotkaniu uczestniczyło po 10 osób).

- Mini wykład: „Zaburzenia zachowania dziecka, behawioralne metody pracy z dzieckiem”. W wykładzie uczestniczyło 12 osób.

- Warsztat pt.: „Jak kształtować inteligencję emocjonalną u dzieci”. W warsztacie udział wzięło 12 osób.

Reasumując, w warsztatach podnoszących kompetencje rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wzięło udział 71 osób z terenu gminy Police. Ponadto 14 rodzin skorzystało z konsultacji rodzinnych oraz 13 uczestniczyło w terapii rodzin.

Jedną z zalecanych form wspierania rodziny, którą wskazuje Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest „grupa wsparcia” lub „grupa samopomocowa”.

Grupa wsparcia, to forma wsparcia, w której członkowie świadczą wzajemnie różnego rodzaju pomoc, informacje, często nieprofesjonalnie. Zwykle w grupach wsparcia uczestniczą osoby, które łączą podobne problemy i trudności np. własna choroba, choroba występującą w najbliższej rodzinie, problem z uzależnieniem. Grupy takie mogą mieć charakter zarówno formalny (organizowane przez specjalistyczne instytucje i prowadzone przez jedną lub dwie profesjonalnie przygotowane osoby), jak i samopomocowy (gdy tworzone są przez samych jej członków). Grupy takie mogą mieć także charakter otwarty lub zamknięty. Udział w grupie wsparcia polega na dzieleniu się własnymi doświadczeniami z innymi jej członkami, słuchaniu, nawiązywaniu kontaktu, dzieleniu się pożytecznymi informacjami, udzielaniu sobie wzajemnie wsparcia emocjonalnego. Aktywne uczestnictwo w grupie wsparcia pomaga w pracy nad sobą, w osobistym rozwoju, a także w radzeniu sobie z codziennymi trudnościami. Spotkania grup wsparcia odbywają się zwykle w takich miejscach jak: poradnie psychologiczne, poradnie rodzinne, ośrodki terapii uzależnień, szpitale psychiatryczne. Niektóre samopomocowe grupy wsparcia działają również jako internetowe fora wsparcia, istnieje więc możliwość uczestniczenia w nich on-line. W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Policach w roku 2019 funkcjonowała grupa dla dorosłych ofiar przemocy, w której brało udział 17 osób, oraz grupa wsparcia dla dzieci, w której uczestniczyło w ciągu roku łącznie 20 osób. Grupa spotykała się raz w tygodniu, podczas jednego spotkania grupa liczyła średnio 7 osób. Mieszkańcy Gminy Police mają również możliwość skorzystania z bezpłatnych porad prawnych, które są udzielane w Policach przy ul. Piaskowej 97 oraz w Starostwie Powiatowym w Policach przy ul. Tanowskiej 8.

2.3. Cel szczegółowy 3: Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin.

Realizując ten cel Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach koordynuje działania i współpracę podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa profesjonalistów, którzy współpracują ze sobą łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, zapewniając skuteczne reagowanie na doniesienia o zaniedbywaniu lub krzywdzeniu dzieci. W 2019 roku pracownicy socjalni zwołali lub uczestniczyli w 26 posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych ds. rodziny. Ponadto pracownicy socjalni brali udział w 78 okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Gminy Police oraz w 3 poza gminą. Dzięki koordynacji działań wsparcie udzielane rodzinie było skuteczniejsze, a w trzech przypadkach nie doszło do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy zaznaczyć, że stałym elementem pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny jest ścisła współpraca z

instytucjami działającymi na rzecz dzieci (tj. Kuratorzy Sądowi, Policja, szkoły, świetlice środowiskowe, placówki wsparcia dziennego, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, placówki służby zdrowia). Często wspólne działanie ma charakter prewencyjny lub interwencyjny.

2.4. Cel szczegółowy 4: Zapobieganie uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

W celu naprawy problemów społecznych związanych z uzależnieniami Gmina Police realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów uzależnień (alkoholizm, narkomania). W ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Police realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego ideą jest:

- oddziaływania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez świetlice środowiskowe i kluby dla młodzieży;
- realizacja autorskich programów związanych z profilaktyką alkoholową, narkotykową oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej, skierowanych do dzieci i młodzieży szkół podstawowych pn.: „WOLNI...OD 2”, Spójrz inaczej” rekomendowany przez MEN, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
- dobrze funkcjonująca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- sprawnie i skutecznie funkcjonujący system przeciwdziałania przemocy domowej.

Profilaktyką i monitoringiem środowisk podwyższonego ryzyka można nazwać działania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez sieć dobrze funkcjonujących w Gminie Police świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych prowadzonych przez rady osiedla, rady sołeckie, szkoły podstawowe. W 2019 roku na terenie gminy funkcjonowało 17 świetlic środowiskowych, 5 klubów młodzieżowych oraz dwie placówki wsparcia dziennego tj. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze prowadzone przez TPD ZOR.

Świetlice środowiskowe prowadzą zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą oraz pozwalają na racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego od zajęć szkolnych dzieci i młodzieży. Celem działalności świetlicy jest wspieranie rodziny w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi. Zadaniem świetlicy jest m.in.: pomoc w nauce, organizowanie dzieciom czasu wolnego, rozwijania zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozwijanie kultury osobistej, rozwój umiejętności interpersonalnych, współpraca z rodzicami/opiekunami dzieci i instytucjami je

wspierającymi. Zajęcia organizowane w świetlicach oraz klubach młodzieżowych cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony dzieci i młodzieży. Łącznie 382 dzieci i młodzieży było objętych wsparciem ze strony rad osiedlowych oraz rad sołeckich.

Na terenie Gminy Police funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego dla dzieci tj. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci do których w roku 2019 uczęszczało średnio 57 dzieci i młodzieży zamieszkałej na terenie gminy Police. Działania realizowane przez TPD mają na celu „troskę o jakość warunków życia dziecka, jego wielostronny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność”. Dzieci i młodzież uczęszczające do ognisk otrzymują ze strony wychowawców pomoc w odrabianiu bieżących zadań domowych jak i uzupełnianiu zaległości szkolnych. Ponadto wychowawcy kontaktują się z nauczycielami oraz pedagogami szkół do których uczęszczają wychowankowie ognisk. Dzięki podejmowanej współpracy dzieci otrzymują promocję do kolejnych klas. Z powyższej formy wsparcia w ubiegłym roku skorzystało 43 dzieci mających trudności w nauce.

TPD ZOR realizował projekt pn.: „Dziecko w domu – należne miejsce” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach RPOWZ na lata 2014-2020. Podstawowym celem projektu było podniesienie kompetencji rodziców w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych i funkcjonowaniu gospodarstw domowych rodzin ubogich i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi. Działania realizowane w ramach projektu były ukierunkowane m.in. na ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Projekt zakładał kompleksową i indywidualną formę wsparcia dla rodzin, w tym

dzieci objętych wsparciem w ramach placówek wsparcia dziennego TPD. Rodziny wraz z dziećmi otrzymały wsparcie ze strony pedagoga rodziny, którego rola miała charakter doradczy i prewencyjny wobec zagrożenia umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej. Ponadto rodzice mieli możliwość korzystania z poradnictwa rodzinnego, dzieci natomiast z zajęć socjoterapeutycznych oraz edukacji społeczno-finansowej. W roku sprawozdawczym 16 rodzin brało udział w warsztatach pedagogicznych, 10 rodzinom udzielono wsparcia psychologicznego, u 9 rodzin podejmowane działania w ramach projektu zniwelowały zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

TPD organizuje również wypoczynek dla dzieci i młodzieży w formie półkolonii oraz kolonii. W roku sprawozdawczym 20 dzieci wyjechało na kolonie w góry, natomiast ok. 57 dzieci uczęszczało na zorganizowane półkolonie.

Gmina Police bierze czynny udział w działaniach profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży. W 2019 roku realizowane były programy profilaktyczno – edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, m.in:

„Bezpieczna Szkoła”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpiecznie Nad Wodą”, „Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania i w miejscach publicznych”, „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży”, „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”, „CyberGryf”, „Fonoholizm” – Komenda Powiatowa Policji w Policach. W ramach powyższych programów odbyło się 360 spotkań.

„Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży” - przeprowadzono dwa spotkania z rodzicami oraz dwa z młodzieżą w których uczestniczyło łącznie 28 osób. W celu szerzenia idei wolontariatu przeprowadzono 3 spotkania z młodzieżą w których uczestniczyło 36 osób - Parafialny Zespół Caritas przy parafii Św. Kazimierza.

Placówki oświatowe realizowały łącznie 63 programy profilaktyczno-edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży: „Porozmawiajmy o zdrowiu i jego zagrożeniach”, „Niepełnosprawny czy sprawny”, „Wiem, czuję, pomagam”, „Spójrz inaczej”, „Trzymaj formę”, „ARS – jak dbać o miłość”, „Podstępne WZW”, „Program Znamię! Znam je?”, „Czas na zdrowie”, „Program Profiliada”, „Profilaktyka AIDS”, „Promocja dla Zdrowia”, „WOLNI OD...2”, „NOE-2”, „Tydzień Profilaktyki”, „Wolontariat”, „Cybernauci”, „1,2,3 Internet”, „Małe kroki, duże skoki”, „Mleko w szkole”, „Warzywa i Owoce w Szkole”, „Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii” i wiele innych. W szkołach na terenie Gminy Police w programach profilaktyczno-edukacyjnych uczestniczyło łącznie 4546 uczniów. Ponadto w Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach była organizowana prelekcja dla rodziców pn.: „Profilaktyka uzależnień - spotkania dla rodziców” na temat substancji psychoaktywnych. W spotkaniu uczestniczyło 11 rodziców.

W ramach realizacji powyższego celu szczegółowego Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach w ramach swoich zadań udzielała pomocy m.in. uczniom z trudnościami w nauce. W roku 2019 z powyższej formy wsparcia skorzystało 607 osób. Ponadto wsparcie oferowane dzieciom i młodzieży ze stwierdzonymi trudnościami w nauce przebiegało w następujących formach:

- 900 uczniów było poddanych diagnozie,
- wydano orzeczenie 74 uczniom uczęszczającym do przedszkoli i szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Police,
- 160 dzieci i młodzieży skorzystało z psychoterapii,
- 110 dzieci skorzystało z zajęć logopedycznych,
- 10 osób skorzystało z terapii pedagogicznej,
- 11 osób skorzystało z socjoterapii (TUS),
- 16 osób skorzystało z treningu rozwojowego,

- 39 dzieci skorzystało z terapii wczesnego wspomaganie rozwoju.

Dzieci i młodzież z Gminy Police mają również możliwość skorzystania z szerokiej oferty Ośrodka Sportu i Rekreacji w Policach, Miejskiego Ośrodka Kultury, Biblioteki Miejskiej.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach nieodpłatnie wspiera organizacyjnie i rzeczowo inicjatywy sportowe podejmowane przez organizacje pozarządowe i szkoły poprzez wsparcie kadrowe, udostępnianie bazy sportowo–rekreacyjnej, zabezpieczenie i wypożyczenie sprzętu i urządzeń niezbędnych do organizacji różnorodnych imprez sportowo-rekreacyjnych oraz edukacyjno-rekreacyjnych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. W wykonywaniu swoich zadań OSiR w Policach współpracuje z organizacjami i instytucjami zajmującymi się upowszechnianiem kultury fizycznej. Imprezy organizowane przez jednostkę są otwarte, nieodpłatne i skierowane do wszystkich mieszkańców. W roku 2019 OSiR organizował i współorganizował następujące wydarzenia:

- Rodzinny Rajd Rowerowy, Wakacyjny Rajd Rowerowy, Mikołaj Zwierzętom, Każdy ptaszek ma swój daszek, Policki Dzień Pieczenia Ziemniaka – współorganizowany ze Stowarzyszeniem Ekologicznym „Łarpia” oraz „Sama Rama”; w każdej z imprez udział wzięło 80-120 uczestników.
- Bieg Mikołajkowy - Biegam Bo Lubię Police; 2000 osób.
- Czwartki Lekkoatletyczne – współorganizowany z UKL Ósemka; 300 osób.
- Morsowanie w Trzebieży „Powitanie Wiosny” – współpraca z Klubem Morsów z Polic oraz „Sama Rama”; 150 osób.
- Dziki Weekend 2019– Stowarzyszenie Klub Biegowy „Dzik”; 2000 osób.
- MTB - Police Maraton Rowerowy - Stowarzyszenie MTB: 100 osób.
- XVI Memoriał w piłce nożnej – KP Chemik Police; 100 osób.
- Turniej Tymbarka z podwórka na stadion – ZZPN; 100 osób.
- Festyn Rodzinny – Zrzeszenie prawników ze Szczecina; 80 osób.
- I Policki Miting Lekkoatletyczny dla osób niepełnosprawnych – PAS
- Pożegnanie Wakacji – spływ kajakowy ; 50 osób.
- Finał Pucharu Polski Łuków Bloczkowych i Barebow oraz Międzynarodowe Zawody Łucznicze "Śladami Rybaka"; 100 osób.
- V edycja szkolnej ligi biegów przełajowych: 600 osób.
- „Bez granic! Polsko-niemieckie wyzwania sportowe” warsztaty sportowe 14-16.06.2019 r. – 50 osób.
- Łarpia-Sail-Festival 29.06.2020 r. – 55 osób
- V Bieg Neptuna 28.07.2020 r. – 1000 os.
- „Bez granic! Polsko-niemieckie wyzwania sportowe” obóz sportowy 26-28.08.2019 r. – 50 osób.

W Gminnym Centrum Edukacji i Rekreacji w Trzebieży organizowane są m.in. imprezy integracyjne, kolonie letnie, obozy sportowe, imprezy okolicznościowe itp. Ponadto OSiR bierze czynny udział w przygotowywaniu cyklicznych imprez poprzez udostępnianie obiektów, wypożyczanie sprzętu i usługi cateringowe. Do najważniejszych należą: „Czas na Trzebież”, „Noc Świętojańska”, „Piknik Samorządowy”, „Polickie Targi Gospodarcze”, „Dni Chemika”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego organizowało piknik dla rodzin zastępczych. W organizację pikniku włączyli się studenci I-go roku Pedagogiki Opiekuńczej i Resocjalizacyjnej Uniwersytetu Szczecińskiego. W pikniku uczestniczyły 32 rodziny zastępcze, z tego z Gminy Police obecne były 22 rodziny i 70 dzieci. Rodzice biologiczni mieli okazję do spędzenia czasu z własnymi dziećmi, ponadto mieli możliwość uczestniczenia w krótkich warsztatach zwiększających ich umiejętności rodzicielskie. Celem pikniku było przede wszystkim uczenie postaw i zachowań ukierunkowanych na bezpieczeństwo dzieci oraz ich opiekunów w zakresie bezpiecznego funkcjonowania w sieci.

Z regularnych zajęć kulturalnych Miejskiego Ośrodka Kultury w Policach w 2019 roku skorzystało 311 dzieci i młodzieży. Miejski Ośrodek Kultury w Policach był organizatorem 57 imprez skierowanych do dzieci i młodzieży, z których skorzystało łącznie 12256 osób.

Biblioteka im. Marii Skłodowskiej – Curie w Policach służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców gminy Police, upowszechnianiu wiedzy i nauki oraz rozwojowi kultury. Jednym z zadań realizowanych przez Bibliotekę jest wzbudzanie i rozwijanie zainteresowań czytelniczych, kształtowanie wrażliwości u młodego czytelnika, zachęcenie do poszerzania wiedzy poprzez dostęp do różnych nośników informacji. W 2019 roku 1359 czytelników (dzieci i młodzieży) skorzystało z oferty Biblioteki. W okresie ferii zimowych oraz wakacji z oferty skorzystało łącznie 253 osoby. Biblioteka prowadzi również działalność kulturalno-oświatową, oraz edukacyjną. W okresie sprawozdawczym dla dzieci i młodzieży zorganizowano:

- 89 imprez w których udział wzięło 2378 uczestników,
- 60 warsztatów w których udział wzięło 1203 osób,
- 32 spotkania i prelekcje w których uczestniczyło 1367 dzieci i młodzieży.
- 27 akcji skierowanych do dzieci i młodzieży w których udział wzięło 878 osób.
- przeprowadzono 42 lekcje dla dzieci i młodzieży o liczbie uczestników - 816.

Dużym zainteresowaniem młodych ludzi cieszą się również zajęcia pozalekcyjne organizowane w placówkach oświatowych. Z zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych w 2019 roku skorzystało łącznie 1653 uczniów.

Parafialny Zespół Caritas przy parafii Św. Kazimierza wzorem lat ubiegłych zorganizował wypoczynek letni dla 35 dzieci z Gminy Police.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach pracuje metodą organizowania społeczności lokalnej, a zatem działania ukierunkowane są na kształtowanie i budowanie relacji i więzi społecznych. Poprzez swoje działania Ośrodek aktywizuje ludzi i grupy społeczne do uczestnictwa w inicjatywach realizowanych w kierunku tworzenia społecznej wspólnoty. Ośrodek od wielu lat podejmuje działania na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnej. Działania te często mają charakter edukacyjny, ukierunkowany na przeciwdziałanie przejawom niedostosowania społecznego oraz integracyjny i aktywizujący społeczność lokalną do podejmowania różnych inicjatyw m.in. na rzecz dzieci i młodzieży. Jako inicjator organizowania środowiska lokalnego inspirowanie inne jednostki do wspólnej pracy na rzecz wskazanej grupy społecznej. Niezwykle ważnym zadaniem, które realizuje jednostka jest zmiana postaw życiowych, kształtowanie w społeczeństwie postaw zrozumienia, akceptacji, tolerancji i szacunku dla osób z grupy szczególnego ryzyka mających trudności z przystosowaniem się do życia w społeczeństwie i pełnienia aktywnie ról społecznych. W ramach powyższych działań w roku 2019 odbył się m.in.:

„Dzień Sąsiada”

Realizowany przez Radę Osiedla nr 2 oraz Ośrodek Pomocy społecznej w Policach na terenie Osiedla Stare Miasto przy aktywnym współudziale mieszkańców. Organizacja „Dnia Sąsiada” wynika z dokładnego rozeznania problemów i potrzeb mieszkańców danego osiedla. „Dzień Sąsiada” ma duże znaczenie dla mieszkańców, ponieważ większość inicjatyw kulturalnych odbywa się w „nowej” części miasta. Ideą oraz celem powyższej inicjatywy jest wzmacnianie więzi sąsiedzkich pomiędzy mieszkańcami oraz integracja i aktywizacja sąsiadów do wspólnego działania w swojej społeczności. W przygotowanie sąsiedzkiego spotkania zaangażowała się duża grupa mieszkańców, dzieci i młodzież z RO nr 2 oraz Wolontariusze ze Szkoły Podstawowej nr 8 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Policach. W sąsiedzkim spotkaniu wzięło udział ok. 120 osób.

W roku 2019 po raz pierwszy spotkanie integracyjne w ramach „Dnia Sąsiada” odbyło się również w miejscowości Tatynia. Dodatkowo z inicjatywy sołtysa sąsiedzkie spotkanie połączono ze zbliżającym się „Dniem Dziecka”. Nad dobrą zabawą oraz uśmiechem dzieci czuwali wolontariusze z Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego, którzy przygotowali liczne konkursy z myślą o najmłodszych.

Propagowanie idei wolontariatu jest bardzo dobrą formą aktywności sprzyjającej uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi. Wolontariat w Gminie Police jest szeroko rozwiniętą formą spędzania czasu wolnego wśród młodych ludzi. Wolontariusze ze szkół bardzo

chętnie uczestniczą w organizacji bardzo wielu przedsięwzięć na terenie gminy. Ponadto młodzież szkolna bardzo chętnie angażuje się w działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. W 2019 roku grupa wolontariuszy „Pomagacze” wspierała działania Ośrodka podczas realizacji „Kawiarni dla Seniora”, Festynu „Dzień Starego Miasta”, „Dnia Sąsiada”, „Wigilii”. W szkołach odbyło się około 200 spotkań o różnorodnej tematyce promujących ideę wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi np.: udział młodzieży w „Polickiej Paczce”, wyjście do Dziennego Domu Senior Plus w Policach, wyjścia w ramach

Światowego Dnia Wolontariusza oraz uczestnictwo w dbaniu o wolontariacie w Zachodniopomorskim Centrum Edukacji Morskiej i Politechnicznej, przeprowadzanie akcji charytatywnych na terenie Zespołu Szkół w Policach, zaangażowanie wolontariuszy podczas koncertu charytatywnego, zbiórka zakrętek i makulatury dla szkoły podstawowej w Czadzie oraz dla dziecka z Kenii, zbiórka artykułów szkolnych oraz ubrań, kiermasze misyjne w grudniu i wiele innych. W 2019 roku odbyło się łącznie około 200 spotkań i akcji promujących ideę wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwianiu młodzieży na potrzeby innych ludzi, w których uczestniczyło powyższych spotkaniach uczestniczyło około 1500 uczniów. Ponadto w ubiegłym roku Miejski Ośrodek Kultury w Policach współpracował z ok. 35 wolontariuszami podczas finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Grupa 16 wolontariuszy współpracowała podczas imprez i koncertów. Byli to uczniowie Szkoły Podstawowej nr 8 w Policach oraz wychowankowie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Trzebieży.

Ponadto MOK zorganizował jedno spotkanie promujące ideę wolontariatu i innych form aktywności w zakresie uwrażliwiania młodzieży na potrzeby innych ludzi z Młodzieżową Radą Regionu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie promowało ideę wolontariatu podczas pikniku rodzinnego „Dzień Starego Miasta” w dniu 14 września 2019r. Rozdano ok. 100 sztuk materiałów promocyjnych.

Niepowodzenia szkolne są odwiecznym problemem edukacyjnym i społecznym. Źródło trudności często tkwi w funkcjonowaniu rodziny, procesie nauczania oraz jest związane z czynnikami ekonomiczno – społecznymi w rodzinie, relacjami w grupie rówieśniczej. W 2019 roku szkoły zapewniły wsparcie 1335 uczniom z trudnościami w nauce. Ponadto ze specjalistycznego wsparcia w powyższym zakresie skorzystało łącznie 783 uczniów. Dzieci i młodzież wymagające wsparcia w procesie edukacji oraz prawidłowej socjalizacji były objęte ze strony szkół zajęciami rewalidacyjnymi, zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi, spotkaniami z logopedą, zajęciami rozwijającymi kompetencje emocjonalno-społeczne, warsztatami

rozwijającymi umiejętność uczenia się, zajęciami dydaktyczno-wyrównawczymi oraz innymi o charakterze terapeutycznym.

Dzieci i młodzież mieszkająca na terenie Gminy Police ma do dyspozycji bardzo szeroki wachlarz ofert do nich skierowanych. Dzięki temu otrzymują możliwość rozwoju, alternatywę na spędzanie wolnego czasu, co jest bardzo istotne w edukacji i przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz niedostosowaniu społecznemu młodych ludzi.

III. Podsumowanie

Systematyczna oraz ścisła współpraca instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin jest niezbędna do zbudowania zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. System wsparcia opierać się ma na skutecznym przepływie informacji pomiędzy instytucjami oraz na tworzeniu zespołów wspierających rodziny w kryzysie. Gminny system wspierania rodziny wyznacza kierunki podejmowania inicjatyw i działań na rzecz wspierania rodziny. W 2019 roku za kluczowe i ważne przyjęto:

- realizowanie gminnego programu wspierania rodziny,
- realizację i intensyfikację działań profilaktycznych i metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku;
- realizację i wzmocnienie działań asystentów rodziny poprzez prowadzenie systematycznej i bezpośredniej pracy z rodziną niewydolną opiekuńczo i wychowawczo,
- realizowanie i doskonalenie systemu wspierania rodziny poprzez działanie asystentów rodziny, zespołów interdyscyplinarnych;
- prowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym,
- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki dobrej współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin w Gminie Police podejmowane działania mają charakter wszechstronny i partnerski.

W kolejnym roku Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuować będzie realizację zadań oraz prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin. Za istotne uznaje się tworzenie warunków do rozwoju i działania rodzin wspierających oraz zapewnienie wszystkim rodzinom tego potrzebującym wsparcia asystenta rodziny, co wiąże się z koniecznością zwiększenia liczby etatów i tym samym środków finansowych przeznaczonych na zatrudnienie nowych osób.

Z drugiej strony brakuje osób chętnych do podejmowania zatrudnienia na stanowisku asystent rodziny. Wynika to głównie z faktu, że praca asystenta rodziny wiąże się m.in. z działaniami

podejmowanymi w rodzinach wieloproblemowych, co jest zadaniem niełatwym, wymagającym odpowiednich umiejętności, kompetencji oraz predyspozycji osobowościowych.

W 2019r. wzrósł koszt utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, co jest szczególnie widoczne w przypadku dwóch placówek tj. Domu Dziecka w Policach - (4949,57 zł) oraz Domu Dziecka w Tanowie (4815,14 zł). Wzrost kosztów utrzymania dzieci w placówkach nie wynika ze zwiększonej liczby wychowanków, a ma związek ze wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych. Zgodnie z Uchwałą Nr IV/33/2019 Rady Powiatu z dnia 30 stycznia 2019 roku z dniem 1 kwietnia 2019 roku dokonano połączenia placówek opiekuńczo-wychowawczych tj. Domu Dziecka w Policach oraz Domu Dziecka w Tanowie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Policach. W wyniku połączenia obie placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały zlikwidowane jako odrębne jednostki budżetowe i włączono je w struktury organizacyjne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach.

Od stycznia 2019 r. nastąpił wzrost minimalnego wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka funkcjonujących na terenie Powiatu Polickiego (Uchwała nr II/6/2018 Rady Powiatu w Policach z dnia 28 listopada 2018r. w sprawie podniesienia wysokości świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych oraz dla prowadzących rodzinny dom dziecka). W związku ze znacznym wzrostem kosztów utrzymania dzieci z Gminy Police w pieczy zastępczej zachodzi konieczność zabezpieczenia środków finansowych na ten cel.

Należy zwrócić uwagę, że liczba rodzin, w których występują problemy opiekuńczo wychowawcze stale rośnie, a tym samym rośnie zapotrzebowanie na zatrudnianie asystentów rodziny. To właśnie ich funkcja, w połączeniu z pracą socjalną pracowników socjalnych, jest nieodłącznym działaniem w celu przezwyciężania trudności życiowych tych rodzin. To właśnie w oparciu o pracę asystenta, rodziny te wychodzą z kryzysu. Jest to proces długotrwały, wymagający zaangażowania i umiejętności rozpoznawania problemów.

Praca asystenta rodziny jest pracą trudną, wymagającą wielu umiejętności, w tym szeroko rozbudowanej komunikacji interpersonalnej, negocjacji, mediacji, rzecznictwa, połączonych z dużym zasobem wiedzy i wysokiej kultury osobistej. Wynagrodzenie asystentów nie jest wysokie, co nie zachęca potencjalnej kadry do podjęcia, a później wykonywania tego zawodu. Dotyczy to również pracy pracowników socjalnych. Znajomość przepisów z wielu dziecin życia, odporność na stres, radzenie sobie w sytuacjach z trudnym klientem, kreatywność, innowacyjność, umiejętność kooperowania z różnymi podmiotami, korzystania z zasobów instytucjonalnych i ludzkich, sprawia, że w praktyce zawodowej realizowanych jest wiele ról, którym nie jest w stanie sprostać osoba bez odpowiednich umiejętności, z zasobem posiadanych cech moralnych i osobowościowych.

Polityka społeczna państwa wprowadza nowe rozwiązania m.in. konieczność rozdzielenia pracy socjalnej od usług pomocy społecznej. Wymaga to sprawnego i skutecznego działania zatrudnionych w tutejszym Ośrodku pracowników socjalnych i asystentów rodziny, ale wiąże się również z tworzeniem nowych miejsc pracy.

Zarówno pracownicy socjalni, jak i asystenci rodziny dźwigają dużą odpowiedzialność za losy rodzin i osób, które nie są w stanie samodzielnie radzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej często stanowią pierwszą „tarczę” pomagającą wpłynąć na zmianę sposobu myślenia i postępowania jednostki, zapobiegają marginalizacji społecznej osób wykluczonych, minimalizują niepokojące zjawiska społeczne, które mogą mieć destrukcyjny wpływ na funkcjonowanie całego społeczeństwa. Od kilku lat można zaobserwować coraz większe trudności w naborze odpowiedniej kadry i brak zainteresowania ze strony młodych ludzi w podejmowaniu nauki w kierunku umożliwiającym wykonywanie niniejszych zawodów. Dlatego tak istotnym jest docenienie, w tym gratyfikacje finansowe zarówno dla asystentów rodziny jak i pracowników socjalnych, ponieważ podejmowane przez te grupy zawodowe działania mają realny wpływ na szereg zjawisk społecznych i są niezbędne do poprawnego funkcjonowania wszystkich obywateli.